

Yeni anlayışlar

Vergi Məcəlləsinin 13-cü maddəsi həmin qanunda istifadə edilən əsas anlayışların hansı mənə kəsb etdiyini ifadə edir. Bu məqsədlə Vergi Məcəlləsinə 2017-ci ildən qüvvəyə minmiş dəyişikliklərin mahiyyətinə uyğun olaraq 13-cü maddəyə bir neçə yeni anlayış əlavə edilmiş, həmçinin, mövcud olan bir sıra anlayışlara əlavələr edilmişdir. Bunlar aşağıdakılardır:

(13.2.12) Gəlir

- malların (işlərin və xidmətlərin) təqdim edilməsi ilə bağlı əməliyyatların ümumi dəyəri, habelə satışdankənar gəlir. Vergitutma məqsədləri üçün gəlirin əldə edilmə vaxtı Məcəllənin 132-ci və 135-ci maddələri ilə müəyyən olunur.

(13.2.16) Azərbaycan mənbəyindən gəlir. Bu anlayışa aşağıdakı məzmununda 13.2.16.14-1-ci maddə əlavə edilməklə həmin maddədə göstərilən gəlir Azərbaycan mənbəyindən gəlirlərə aid edilmişdir

- Vergi Məcəlləsinin 128-ci maddəsində nəzərdə tutulan güzəştli vergi tutulan ölkələrdə təsis edilmiş (qeydiyyatdan keçmiş) subyektlərə rezidentlərin və qeyri-rezidentlərin Azərbaycan Respublikasındakı daimi nümayəndəlikləri tərəfindən birbaşa və ya dolayısı ilə edilən ödənişlər Azərbaycan mənbəyindən gəlirlərə aiddir.

(13.2.49) Vergi partnyorluğu sazişi

Bu anlayışa vergi öhdəliyinin əvvəlcədən müəyyənləşdirilməsi barədə qərar və könüllü vergi açıqlaması adlı aşağıdakı maddələr əlavə edilmişdir

- 13.2.49-1. **vergi öhdəliyinin əvvəlcədən müəyyənləşdirilməsi barədə qərar** – gələcəkdə həyata keçiriləcək vergi tutulan əməliyyatlar üzrə vergi öhdəliklərinin və vergi qanunvericiliyinin tətbiq edilməsinin doğuracağı hüquqi nəticələrin vergi orqanı tərəfindən əvvəlcədən müəyyən edilməsini təsdiq edən Vergi Məcəlləsinin 77-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sənəd.
- 13.2.49-2. **könüllü vergi açıqlaması** – səyyar vergi yoxlaması başa çatdıqdan sonra yoxlama zamanı aşkar edilməyən və vergi öhdəliyinin yaranmasına səbəb olan halların vergi ödəyiciləri tərəfindən vergi orqanlarına könüllü olaraq bəyan edilməsi.

(13.2.60) Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı

- sənaye üsulu (o cümlədən xüsusi broyler təsərrüfatları, avtomatlaşdırılmış tövlə sistemləri və sair) da daxil olmaqla, heyvanların və quşların yetişdirilməsi, bəslənməsi, diri şəkildə olarkən onlardan məhsulların (ilkin formada, yarımfabrikat kimi istifadə olunaraq yeni məhsula çevrilmədən, kimyəvi tərkibi dəyişdirilmədən, konservləşdirilmədən) əldə edilməsi, bitkiçilik məhsullarının becərilməsi.

(13.2.61) Kənd təsərrüfatı məhsullarının satışı

- Vergi Məcəlləsinin məqsədləri üçün aşağıdakı tələblər çərçivəsində kənd təsərrüfatı məhsullarının təqdim edilməsi:
 - - istehsal olunan (o cümlədən sənaye üsulu ilə, xüsusi broyler təsərrüfatlarında, avtomatlaşdırılmış tövlə sistemlərində və digər yerlərdə) canlılar diri şəkildə, habelə onlardan diri şəkildə olarkən əldə edilmiş məhsullar ilkin formada, heç bir kimyəvi təsirə məruz qalmadan təqdim edilməlidir;
 - - bitkiçilik məhsulları və digər kənd təsərrüfatı məhsulları təqdim edilərkən təbiətdə olduğu ilkin formasını saxlamalı, kimyəvi tərkibi dəyişdirilməməli, konservləşdirilməməlidir.

(13.2.62) Pərakəndə satış

- malların alıcıya son istehlak məqsədi ilə və yalnız Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş qaydada qəbz və ya nəzarət-kassa aparatının çeki (sahibkarlıq fəaliyyətini həyata keçirən hüquqi və fiziki şəxslərə onların tələbi ilə qaimə-faktura və ya elektron-qaimə faktura və ya elektron vergi hesab-fakturası) təqdim edilməklə həyata keçirilməsi üzrə ticarət fəaliyyəti.

(13.2.63) Topdansatış

- malların alıcıya satışının (təqdim edilməsinin) onun sahibkarlıq fəaliyyəti məqsədləri üçün və yalnız Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş qaydada qaimə faktura və ya elektron-qaimə faktura və ya elektron vergi hesab-faktura təqdim edilməklə həyata keçirilməsi üzrə ticarət fəaliyyəti.

(13.2.64) Ticarət əlavəsi

- malın ƏDV tətbiq edilmədən pərakəndə satış qiyməti (mallar əvəzsiz təqdim edildiyi və ya barter olunduğu halda bazar qiyməti) ilə malgöndərənə ödənilən alış qiyməti arasındakı fərq.

(13.2.65) Transfer qiyməti

- Vergi Məcəlləsinin 14-1.2-ci maddəsində göstərilən şəxslər (Azərbaycan Respublikasının rezidenti ilə onunla qarşılıqlı surətdə asılı olan qeyri-rezident şəxslər arasında, qeyri-rezidentin Azərbaycan Respublikasındakı daimi nümayəndəliyi ilə həmin qeyri-rezidentin özü və ya onun başqa dövlətlərdə yerləşən hər hansı nümayəndəliyi, filialı və digər bölməsi arasında və Azərbaycan Respublikasının rezidenti və (və ya) qeyri-rezidentin Azərbaycan Respublikasındakı daimi nümayəndəliyi ilə güzəştli vergi tutulan ölkələrdə təsis edilmiş (qeydiyyatdan keçmiş) subyektlər arasında) istisna olmaqla, digər şəxslər arasında eyni şərtlər daxilində həyata keçirilən və müqayisə edilə bilən əməliyyatlarda təsbit olunan qiymətlərin cəminin həmin əməliyyatların sayına bölünməsi yolu ilə müəyyən edilən orta qiymət, habelə Vergi Məcəlləsinin 14-1-ci maddəsinə əsasən müəyyən edilən qiymət.

(13.2.66) Maliyyə institutu

- Vergi Məcəlləsinin məqsədləri üçün aşağıdakı fəaliyyətlərdən ən azı birini həyata keçirən vergi ödəyicisi:
- bank fəaliyyəti;
- həyatın yığıcı sığortası və (və ya) annuitet sığortası fəaliyyəti;
- depozitar fəaliyyəti – bu Məcəllənin məqsədlərinə uyğun olaraq, depozitar dedikdə, fəaliyyətinin əhəmiyyətli hissəsini digər şəxslər üçün maliyyə aktivlərinin saxlanılmasını təşkil edən hüquqi şəxs nəzərdə tutulur. Müəssisənin aşağıdakı müddətlərdən daha az olan müddət ərzində digər şəxslər üçün maliyyə aktivlərinin saxlanılması və əlaqədar maliyyə xidmətlərinin göstərilməsi fəaliyyətindən əldə etdiyi mənfəət onun ümumi fəaliyyəti üzrə əldə etdiyi mənfəətin ən azı 20%-ni təşkil edirsə, maliyyə aktivlərinin saxlanılması təşkilatın fəaliyyətinin əhəmiyyətli hissəsini təşkil etmiş hesab olunur:
- - maliyyə institutunun depozitar kimi təsbit edildiyi ildən əvvəlki ilin 31 dekabrında (və ya təqvim ili olmayan hesabat dövrünün son günündə) başa çatan üç illik müddət;
- - müəssisənin fəaliyyət göstərdiyi müddət;
- - qiymətli kağızların (veksellər, depozitar qəbz və sair), törəmə maliyyə alətlərinin, xarici valyutaların məzənnə, faiz dərəcəsi və indeks alətləri, qiymətli kağızlarla ticarət və ya əmtəə üzrə fyuçerslərin müştəri üçün və ya müştərinin adından aparılan ticarət fəaliyyəti;
- - investoların portfəllərinin idarə edilməsi fəaliyyəti;
- - qeyd olunmuş fəaliyyətlərdən hər hansı biri ilə məşğul olan şəxs tərəfindən idarə olunan hüquqi şəxsin həyata keçirdiyi fəaliyyət.

(13.2.67) Maliyyə institutlarında vergi monitorinqi

- *maliyyə institutları tərəfindən vergi və maliyyə məlumatlarının mübadiləsini nəzərdə tutan Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrin tələblərinə əməl edilməsi işinə nəzarət tədbirləri.*

(13.2.68) Elektron audit

- *vergi ödəyicisinin elektron formatda saxlanılan maliyyə (mühasibat) məlumatlarına xüsusi proqram təminatı vasitəsilə birbaşa və ya məsafədən çıxış imkanı yaradılmaqla aparılan vergi yoxlaması.*

(13.2.69) Vergi üstünlüyü

- *vergi tutulan əməliyyatın faktiki iqtisadi göstəriciləri dəyişmədən, vergilərin Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş müddətlərdə və məbləğdə ödənilməsindən yayınma.*

(13.2.70) Vergidən yayınma sxemi

- *vergi üstünlüyü əldə etmək məqsədi ilə hər hansı formada bağlanmış əqd və ya aparılmış əməliyyat.*

(13.2.71) Vergi tutulan əməliyyatın faktiki iqtisadi göstəricisi

- *vergi tutulan əməliyyatın məbləği, həcmi (mal partiyasının həcmi), icra müddəti və şərtləri.*